Dosarul nr. 3r-678/24; (2-23188214-02-3r-01072024-2)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Chisilița Violeta)

D E C I Z I E

15 august 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 mai 2024, prin care a fost respins demersul cu privire la atragerea terților în proces,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Arabadji Vasile către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 28 decembrie 2023 Vasile Arabadji și alții au depus o acțiune în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 12 februarie 2024, pretenția reclamantului a fost separată, pentru examinarea într-un proces aparte, fiind redistribuită prin Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, în procedura judecătorului Violeta Chisilița.

Prin acțiunea înaintată, reclamantul a solicitat: anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 9034/23 din 05 decembrie 2023, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual de calculare și achitare, cu începere de la 01 aprilie 2023, a indexării pensiei în cuantum de 30,2%, conform coeficientului de indexare a ratei de inflație la sfârșitul anului 2022, exprimată prin creșterea prețurilor la consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului 2021, în corespundere cu art. 13 alin. (2) din Legea 156 din 14.10.1998.

La 17 mai 2024 reprezentantul pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin intermediul poștei electronice un demers, prin care a solicitat atragerea în proces, în calitate de persoane terțe Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. (f.d. 41)

În motivarea demersului de atragere în proces a Guvernului Republicii Moldova, reprezentantul pârâtei a invocat că în conformitate cu prevederile pct. 2 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 230/2020, Casa Națională de Asigurări Sociale este o autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, care exercită atribuții de executare a politicilor în domeniul asigurărilor sociale, conform normei citate. Iar, ce ține de demersul privind necesitatea atragerii în proces a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, reprezentantul pârâtei a invocat că în conformitate cu prevederile pct. 7 sbpct. 8 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prun Hotărârea

Guvernului nr. 149/2021, anume Ministerul Muncii și Protecției Sociale este responsabil de elaborarea, aprobarea și implementarea strategiilor sectoriale de cheltuieli, prezentarea propunerilor pentru elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu, elaborarea propunerilor de buget în domeniile prevăzute la pct. 4 a planului anual de activitate, precum și monitorizarea anuală a gradului de implementare a acestora prin elaborarea și publicarea rapoartelor respective.

Concluzionează reprezentantul pârâtei că, în contextul dat este evident că prin litigiul în speță sunt vădit afectate drepturile și interesele atât a Guvernului Republicii Moldova, cât și a Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Poziția judecătorului instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 mai 2024, a fost respins demersul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la atragerea terților în proces.

Solicitarea recurentului:

La 18 iunie 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 mai 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu adoptarea unei noi încheieri (f.d. 52-54).

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 30 mai 2024, fiind comunicată recurentului la 03 iunie 2024 (f.d. 48), iar cererea de recurs a fost depusă la 18 iunie 2024, astfel Colegiul conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului recurenta a criticat încheierea primei instanțe, invocând că în cazul unei eventuale hotărâri de admitere a acțiunii există riscul eminent asupra sustenabilității bugetului asigurări sociale de stat.

Consideră recurenta că instanța de fond a ignorat circumstanțele invocate în demersul privind atragerea terților în proces, menționând că litigiul în cauză nu afectează nici într-un mod careva drepturi ale Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Respectiv, consideră recurenta că concluziile primei instanțe sunt neîntemeiate, bazate pe o interpretare eronată a circumstanțelor de fapt și de drept.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. b), (2) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge

recursul. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (1) Cod administrativ, (1) În procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

La cercetarea materialelor dosarului s-a stabilit că, la 28 decembrie 2023 Vasile Arabadji a înaintat o acțiune în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 9034/23 din 05 decembrie 2023; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual de calculare și achitare, cu începere de la 01 aprilie 2023, a indexării pensiei în cuantum de 30,2%, conform coeficientului de indexare a ratei de inflație la sfârșitul anului 2022, exprimată prin creșterea prețurilor la consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului 2021, în corespundere cu art. 13 alin. (2) din Legea 156 din 14.10.1998.

La 17 mai 2024 reprezentantul pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin intermediul poștei electronice un demers, prin care a solicitat atragerea în proces în calitate de persoane terțe Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. (f.d. 41)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 mai 2024, a fost respins demersul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la atragerea terților în proces.

La 18 iunie 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 mai 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu adoptarea unei noi încheieri (f.d. 52-54).

Instanţa de recurs analizînd materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe despre respingerea cererii privind atragerea terților în proces, este justă şi legală, aceasta avînd la bază cumulul dovezilor administrate, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, iar de către recurent nu au fost prezentate careva probe suplimentare în vederea demonstrării netemeiniciei concluziilor invocate de prima instanță în încheierea contestată.

În contextul cererii de atragere în proces, Completul judiciar menționează că conform art.205 Cod administrativ, (1) La examinarea acţiunii în contencios administrativ, instanţa de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sînt afectate de litigiul în cauză.

(2) Dacă un terţ participă la raportul juridic litigios în aşa fel încît hotărîrea instanţei de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terţă trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, cînd:

a) o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terţ sau cere constatarea nulităţii acestuia;

b) o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terţ sau cere constatarea nulităţii acestuia;

c) o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terţ;

d) o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea şi favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane.

(3) Dacă o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual şi emiterea acestuia necesită încuviinţarea unei alte autorităţi publice, atunci ultima este atrasă în proces.

(4) Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terţ se notifică tuturor participanţilor la proces. Instanţa de judecată indică motivul atragerii în proces şi expediază terţului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse pînă la acel moment în instanţa de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terţ în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terţ poate fi contestată separat cu recurs.

(5) Orice terţ atras în proces poate înainta atît cereri procesuale, cît şi cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pîrîtului cu privire la fondul cauzei. Terţul atras în proces poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei doar în cazurile prevăzute la alin.(2).

Din prevederile legale enunțate rezultă că, pot fi atrase în proces doar persoanele ale căror drepturi sunt afectate de litigiul dedus judecății.

Instanța reține că situațiile în care instanța poate atrage un terț în proces, sunt reglementate expres de lege, astfel încât, pentru a justifica intervenția în proces, persoana urmează să demonstreze care drepturi ale sale sunt afectate de litigiul în cauză sau să argumenteze participarea la raportul juridic litigios, în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile acesteia.

Completul judiciar reiterează că din solicitările formulate de reclamant se deduce că ultimul își exprimă dezacordul cu refuzul CNAS, de a indexa pensia sa în cuantum de 30,2%, conform coeficientului de indexare a ratei de inflație la sfârșitul anului 2022, exprimată prin creșterea prețurilor la consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului 2021, în corespundere cu art. 13 alin. (2) din Legea 156 din 14.10.1998, începând cu 01 aprilie 2023. Astfel, prin acțiunea formulată reclamantul solicită anularea integrală a deciziei CNAS nr. 9034/23 din 05.12.2023, adoptată în procedura prealabilă; obligarea pârâtei să emită în privința lui Arabadji Vasile a unei Decizii prin care să fie calculată și achitată, cu începere de la 01 aprilie 2023, indexarea pensiei în cuantum de 30,2%, conform coeficientului de indexare a ratei de inflație la sfârșitul anului 2022, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respective față de aceeași lună a anului 2021, așa cum este prevăzut de art.13 alin.(2) prima frază din Legea nr.156 din 14.10.1998.

Instanța de recurs menționează că în cadrul unei acțiuni în obligare, legiuitorul instituie posibilitatea atragerii ca terț a unei autorități publice doar în cazul art. 205 alin. (3) Codul administrativ, fiind în prezența unei situații de drept administrativ specifică, anume necesitatea aprobării actului administrativ individual, în cazuri prevăzute expres de lege, de către o altă autoritate publică decât cea emitentă. Or, art. 205 alin. (3) Codul administrativ prevede expres că, dacă o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual şi emiterea acestuia necesită încuviinţarea unei alte autorităţi publice, atunci ultima este atrasă în proces.

La caz, pentru emiterea actului administrativ solicitat Casei Naționale de Asigurări Sociale, nu ar fi necesară încuviințarea acestuia de către Guvern sau de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în sensul art. 125 Cod administrativ.

Prin urmare, Completul specializat notează că argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale referitoare la scopul cererii de atragere în proces în calitate de terți interesați a Guvernului RM și Ministerului Muncii și Protecției Sociale, nu se încadrează în limitele prevederilor art. 205 din Codul administrativ, având în vedere că prin prisma dispozițiilor normei legale enunțate se asigură participarea la proces a persoanelor fizice sau juridice, doar cu condiția că drepturile acestora ar putea fi afectate de litigiul în cauză.

Mai mult, cu referire la autoritățile publice, la caz solicitându-se atragerea în calitate de terți a Guvernului RM și Ministerului Muncii și Protecției Sociale - în mod prioritar Completul va reține că aceștia nu sunt purtători de drepturi în sensul art. 17 Cod administrativ, respectiv pornind de la sensul reglementărilor art. 7; 8 Cod administrativ – autoritățile publice fiind investite cu competențele prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor și funcțiilor în raporturile lor cu persoanele fizice și juridice.

Or, în doctrină intervenția directă în drepturile unui terț se consideră a fi produsă atunci când, situația juridică a terțului, poate suporta beneficii sau prejudicii, atunci când reclamantul sau pârâtul vor obține o pierdere de cauză în contencios administrativ. Respectiv atragerea terțului în cadrul procesului de contencios administrativ este admisibilă și necesară doar în cazul în care hotărârea adoptată de instanța de judecată în cadrul soluționării litigiului – va interveni direct în drepturile acestui terț.

Astfel, raportând prevederile art. 205 Cod administrativ, în coraport cu argumentele recurentei, Completul judiciar susține ca fiind legală poziția instanței de fond în vederea respingerii cererii cu privire la atragerea în calitate de persoane terțe a Guvernului RM și Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Pornind de la argumentele și analiza expusă mai sus, ținând cont de faptul că concluziile expuse în încheierea judecătorului instanței de fond sunt legale și întemeiate, actul procesual al instanței de fond răspunde pe deplin exigențelor de motivare și legalitate, iar argumentele invocate de către recurentă, urmare a analizei detaliate au fost apreciate de Completul judiciar ca fiind lipsite de substanță juridică obiectivă, astfel concluzionează despre faptul că recursul declarat este neîntemeiat - motiv din care acesta urmează a fi respins, menținând integral încheierea Judecătoriei Chișinău sediu Râșcani din 30 mai 2024.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 mai 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore